

Motion till riksdagen

1986/87:Jo119

Olle Östrand m. fl. (s)

Jaktlag, m. m. (prop. 1986/87:58)

Regeringen föreslår i proposition 1986/87:58 att en ny jaktlag skall ersätta den nu gällande lagen (1938:274) om rätt till jakt. En nyhet är att särskilda regler för älgjakten intagits i förslaget till ny jaktlag.

År 1967 påbörjades försöksverksamhet med reglerad älgjakt i Kronobergs och Västmanlands län. År 1971 utökades denna försöksverksamhet till att omfatta även delar av Norrbottens län. Sedan 1976 tillämpas i övriga 20 län, med undantag för renskötselområdena, samordnad älgjakt. Inom begreppet samordnad jakt inryms såväl licens- som generell jakt. Reglerna för älgjakten har hittills varit intagna i jaktstadgan.

Av naturvårdsverkets årsstatistik framgår att försöksverksamheten med samordnad älgjakt utfallit förhållandevis väl. Jämfört med förhållandet som rådde vid riksdagsbehandlingen 1975, med blandad allmän jakt och licensjakt, har andelen licensmark i de samordnade länen ökat från 68 % (1975) till 96 % (1985). I motsvarande grad har den tidigare allmänna jakten ersatts av generell jakt och därmed minskat från 32 % (1975) till 4 % (1985). Den samordnade älgjakten har resulterat i en frivillig samverkan av oväntat stor omfattning.

Avskjutningen per arealenhet (fällda älgar/1 000 hektar) har i stort sett varit likvärdig för licensjakt och generell jakt. Målsättningen med en produktionsanpassad älgjakt får därmed anses vara uppfylld med den samordnade jakten. Samtliga attitydundersökningar som företagits bland landets jägare om de enskilda jägarnas uppfattning om den samordnade älgjakten visar att mer än 70 % av jägarna anser den samordnade jakten ändamålsenlig och bra. Påståendet om att flertalet av landets jägare är emot samordnad jakt och kräver en övergång till helt reglerad jakt finns inget som helst belägg för. I verkligheten förhåller det sig tvärtom. Flertalet av jägarna vill ha kvar den samordnade älgjakten (med licensjakt och generell jakt).

Som jämförelse kan nämnas att ökningen av antalet jaktområden (söndersplittringen), från utgångsläget 1977, uppgår till 28,9 % i de tre helt reglerade länen mot 15,6 % i de 20 samordnade länen.

Helt reglerad jakt har således medfört nästan dubbelt så många uppdelningar (splittringar) av älgjaksområden, jämfört med samordnad jakt. Därav framgår att samordnad jakt (med licensjakt och generell jakt) skapar de bästa förutsättningarna för god samverkan och fasta jaktliga förhållanden.

Som framhålls i propositionen har älgjakten en mycket stor betydelse för

många människor i vårt land. Utöver det stora köttvärde som älgjakten ger tillmäter de flesta jägare rekreativsvärdet ännu större betydelse. De sociala värden som ingår i vårt nuvarande älgjaktssystem kan svårigen överskattas. En förändring av reglerna för älgjakten får därför inte medföra att antalet jakttillfällen minskas eller att vissa grupper jägare utestängs från de jaktmöjligheter de hittills föfogat över. Målsättningen härvid måste vara att bibehålla befintliga jakttillfällen samt därutöver tillskapa nya jaktmöjligheter för marklösa jägare.

Propositionen bygger i huvudsak på utredningsförslagen *Vilt och jakt* samt *Tillgång till älgjakt*. I fråga om älgjakten är båda dessa utredningar behäftade med stora brister. Särskilt anmärkningsvärd är avsaknaden av en klar och samlad redovisning av det verkliga resultatutfallet från de båda försökssystemen helt reglerad jakt resp. samordnad jakt. Då riksdagen beslutade om nämnda försöksverksamheter torde förutsättningen varit att riksdagen skulle delges en utförlig och klar resultatrapport. Så har emellertid inte skett. Vad som redovisats i utredningen *Tillgång till älgjakt* är en grov och löslig uppskattning över hur många jägare som kunde förväntas förlora sin jaktmöjlighet med det nu framlagda älgjaktsförslaget. Bristerna i utredningsmaterialet är anmärkningsvärt stora, vilket tydligt framgår vid jämförelse med andra motsvarande undersökningar, bl. a. statistiska centralbyråns undersökning av förhållandet i Örebro län. Granskningsrapporten 1986-09-03 från forskningsgruppen för samhälls- och informationsstudier belyser ytterligare utredningsmaterialets brister.

Vad som i propositionen föreslås angående licensjakten kan accepteras. Däremot kan inte förslaget om förändring av den generella jakten godtas.

Som framhållits i propositionen har den samordnade älgjakten i huvudsak motsvarat förväntningarna. Vid jämförelse har den samordnade jakten uppnått klart bättre resultat än den helt reglerade jakten. Detta gäller såväl produktionen som samarbetet över fastighetsgränserna. Inom de 20 samordnade länen har nyregistreringen av tidigare oregistrerad mark uppgått till drygt 500 000 hektar. Det har därvid genomgående varit fråga om mindre jaktområden som följaktligen kommit att registreras som generellområden. Samtidigt har fortlöpande sammanläggningar av generella jaktområden skett (till licensområden) vilket medfört att antalet områden med generell jakt är i stort oförändrat, trots det stora tillskottet av tidigare oregistrerad mark. Nu är emellertid i stort sett all älgmark registrerad, varför behovet av nyregistreringar av generellområden är betydligt lägre än tidigare år. Försättningsvis är det huvudsakligen markområden som mot innehavarens vilja uteslutits från tidigare samjakt och licensjakt som kommer i fråga för nyregistrering som generellområden. Även de mindre licensområden som på grund av en minskande älgstam förlorar möjligheten till licensjakt måste tillförsäkras rätt att omregistreras till generellområden. Totalt sett blir emellertid nytillskottet av generella jaktområden ringa. Med beaktande av den fortsatta sammanläggning av generellområden som samordnad älgjakt stimulerar till kommer antalet generellområden att stadigt minska under kommande år.

Den allt övervägande kostnaden för administrerandet av älgjakten är att hänföra till licensjakten. Detta visar inte minst en jämförelse med de tre helt reglerade länen, där medelkostnaden per registrerat älgjaksområde är klart

högre i de helt reglerade länen jämfört med de 20 samordnade länen. Med färre nyregistreringar kommer administrationskostnaden att ytterligare minska i de samordnade länen. Licensområden drar oundvikligt vissa årliga administrationskostnader i samband med licensgivning och kontroll av förekommande avskjutning. Ett redan registrerat generellområde drar däremot ingen fortsatt kostnad.

Den samordnade älgjakten, med registrering av alla älgjaksområden, ger unika möjligheter till direkta kommunikationer mellan jägarna och de beslutande myndigheterna.

Utan registrering förlorar tillsynsmyndigheten både möjligheten till direktinformation och kontroll över jaktutövningen, exempelvis fällda djur och erlagda avgifter. Då befintliga generellområden redan är registrerade, medför en fortsatt registrering inga nya kostnader. Det vore därför ett meningslöst resursslöseri att avregistrera alla befintliga generellområden.

Den samordnade älgjakten bevarar alla befintliga jakttillfällen. Jämfört med helt reglerad jakt är den samordnade jakten mer produktionsanpassad. Den medför mindre uppsplittringar och ökar samverkan. Mot denna bakgrund förefaller det naturligt att fastställa den samordnade älgjakten att gälla för hela landet i sin nuvarande utformning.

Oaktat de goda resultat som uppnåtts med den samordnade älgjakten har det framförts som önskvärt med en ytterligare samordning av jakten. I några fall har det ifrågasatts som ologiskt att grundtilldelningen för generellområdena varit högre än de minsta licensområdena. Dessa förhållanden medför att en viss justering av reglerna för den samordnade älgjakten kan vara befogad.

Älgjakten bör därför enligt vår mening utformas på följande sätt:

1. Licensjakten bedrivs enligt vad som anges i propositionen.
2. Den generella älgjakten får fortsätta som under försöksperioden, dock skall grundtilldelningen alltid vara ett vuxet djur. I likhet med vad som sker på licensområden skall det vuxna djuret om så önskas få utbytas mot kalv.
3. Registrering av befintliga generellområden behålls.
4. Sammanläggning av befintliga generellområden till licensområde medges. Därigenom minskar, på sikt, antalet generellområden markant.
5. Nyregistrering av helt nya generellområden medges endast i de fall särskilda skäl för sådan registrering föreligger, exempelvis då omgivande licensområden vägrar att medge anslutning av det aktuella markområdet, eller att jakträttshavaren, mot sin vilja, uteslutits från en tidigare samjakt med andra områden.

Hemställan

Med hänvisning till vad som anförts hemställer vi

1. att riksdagen beslutar att avslå proposition 1986/87:58 i den del som berör älgjaktens framtida utformning.

2. att riksdagen beslutar att älgjakten skall utformas i enlighet med vad som i motionen anförts.

Mot. 1986/87
Jo119

Stockholm den 17 december 1986

Olle Östrand (s)

Anita Modin (s)

Christer Nilsson (s)

Mats O Karlsson (s)

